

Неформальні вимоги статті 17 Закону: обов'язки замовників та учасників

Стаття 17 Закону України «Про здійснення державних закупівель» (далі — Закон) як у новій редакції, так і в редакції, що втратила чинність, передбачає низку підстав, за якими замовник зобов'язаний, а в деяких випадках має право відхилити пропозицію учасника та відмовити йому в участі у процедурі закупівлі.

Проте, зважаючи на ряд порушень, яких припускаються замовники на етапі встановлення вимог документації та учасники на етапі виконання таких вимог, ми вирішили проаналізувати для вас таку практику та повідомити про те, як не допустити таких порушень.

В інформативному листі від 11 січня 2014 року, повний текст якого надруковано в журналі «Радник в сфері державних закупівель» № 2 (29) за лютий 2014 року на сторінках 29–31, Мінекономрозвитку України зазначає, що відповідно до пункту 2 частини другої статті 22 Закону документація конкурсних торгів повинна містити вимоги, встановлені статтею 17 цього Закону, та інформацію про спосіб документального підтвердження відповідності учасників установленим критеріям та вимогам згідно із законодавством.

При цьому в документації конкурсних торгів багатьох замовників не встановлено способу документального підтвердження відсутності підстав для прийняття рішення про відмову учасникові, передбачених статтею 17 Закону.

Відсутність способу документального підтвердження відсутності підстав у документації конкурсних торгів та відповідної інформації призводить до неможливості об'єктивного та неупередженого прийняття рішення замовником про відмову учасникові у процедурі закупівлі та обов'язкового відхилення пропозиції конкурсних торгів учасника (у разі наявності таких підстав).

Виходячи з положень Закону і бачення Антимонопольного комітету України (далі — АМКУ) та Мінекономрозвитку України, спосіб документального підтвердження відповідності учасників вимогам, установленим у статті 17, визначається замовником самостійно з урахуванням необхідності дотримання основних принципів здійснення процедури закупівлі та виключення можливості дискримінації потенційних учасників.

Отже, частина 1 статті 17 визначає перелік підстав, за наявності яких **замовник зобов'язаний прийняти рішення** про відмову учасникові в участі у процедурі закупівлі та відхилити його пропозицію. Отже, розглянемо кожен з таких підстав окремо:

1. Замовник приймає рішення про відмову учаснику в участі у процедурі закупівлі та зобов'язаний відхилити пропозицію конкурсних торгів учасника у разі, якщо він має незаперечні докази того, що учасник або учасник попередньої кваліфікації пропонує, дає або погоджується дати прямо чи опосередковано будь-якій

посадовій особі замовника, іншого державного органу винагороду в будь-якій формі (пропозиція щодо найму на роботу, цінна річ, послуга тощо) з метою вплинути на прийняття рішення щодо визначення переможця процедури закупівлі або застосування замовником певної процедури закупівлі.

На жаль, отримання підтвердження відсутності такої підстави в інший ніж від учасника закупівлі спосіб наразі законодавчо не передбачено, а тому замовник повинен вимагати від учасника відповідний документ, в якому учасник повинен підтвердити відсутність такої підстави. Наприклад, такий документ може вимагатися у вигляді гарантійного листа, листа-підтвердження, довідки тощо в довільній або установленій замовником формі.

Зверніть увагу, що, згідно з рішеннями АМКУ, замовник має право відхилити пропозицію конкурсних торгів учасника на підставі недотримання ним форми певного документа виключно в разі, якщо умовами документації конкурсних торгів передбачено, що учасник не повинен відступати від установленої форми такого документа.

2. Замовник приймає рішення про відмову учаснику в участі у процедурі закупівлі та зобов'язаний відхилити пропозицію конкурсних торгів учасника у разі, якщо службову (посадову) особу учасника або учасника попередньої кваліфікації, яку уповноважено учасником або учасником попередньої кваліфікації представляти його інтереси під час проведення процедури закупівлі, фізичну особу, яка є учасником або учасником попередньої кваліфікації, було притягнуто, згідно із Законом, до відповідальності за вчинення у сфері державних закупівель корупційного правопорушення.

На перший погляд, установлення вимог щодо підтвердження цього пункту статті 17 не викликає складнощів, оскільки на сьогодні Головним управлінням юстиції у відповідній області чи м. Києві надається інформаційна довідка або витяг з Єдиного державного реєстру осіб, які вчинили корупційні правопорушення. Порядок видачі таких документів визначено наказом Міністерства юстиції України від 11.01.2012 № 39/5.

Проте необхідно зазначити, що норма Закону передбачає надання таких документів на кожному службову (посадову) особу учасника, яку уповноважено учасником представляти його інтереси під час проведення процедури закупівлі. Тобто в разі якщо документ про невчинення корупційного правопорушення надано виключно на особу, яка підписала документи, що надані в складі пропозиції конкурсних торгів, проте учасником також надано довіреність на представництво під час процедури розкриття пропозиції, завірення копій документів або вчинення будь-яких дій з метою взяти участь у процедурі закупівлі на іншу особу, то таку ситуацію замовник має розцінювати як недотримання учасником вимог документації конкурсних торгів.

А учасник має запам'ятати, що він повинен надавати документ про невчинення корупційних правопорушень на кожному особу, що уповноважена ним на вчинення певних дій з метою представництва інтересів учасника під час процедури закупівлі.

Окремо слід нагадати про те, що відповідно до Закону України від 07.04.2011 № 3306-VI «Про засади запобігання і протидії корупції» до відповідальності за вчинення корупційного правопорушення може бути притягнуто фізичну, а не юридичну особу.

До відповідальності за вчинення корупційного правопорушення може бути притягнуто фізичну, а не юридичну особу

З метою отримання максимально актуальної інформації замовник може встановити, що відповідний документ про підтвердження відсутності особи в реєстрі осіб, які вчинили корупційні правопорушення, має бути виданим не раніше дати виходу оголошення про проведення процедури закупівлі або в інший строк. Проте варто зважати на інформацію пунктів 3.3 та 3.12 наказу Міністерства юстиції України від 11.01.2012 № 39/5, якими визначено, що інформаційна довідка надається протягом 5 робочих днів на письмовий запит фізичної особи, а витяг з реєстру — протягом 7 робочих днів на запит визначеного наказом № 39/5 кола органів.

А тому замовник має враховувати, а особливо при прийнятті рішення про здійснення закупівлі за скороченою процедурою торгів, строк, протягом якого учасник має отримати документ з реєстру осіб, що вчинили корупційні правопорушення, з метою недопущення дискримінації потенційних учасників процедури закупівлі.

Детальніше про те, як отримати дану довідку й куди по неї звертатися, читайте в статті «Порядок надання відомостей з Єдиного державного реєстру осіб, які вчинили корупційні правопорушення» в журналі «Радник в сфері державних закупівель» № 7 (22) за липень 2013 року на стор. 14-16.

3. Замовник приймає рішення про відмову учаснику в участі у процедурі закупівлі та зобов'язаний відхилити пропозицію конкурсних торгів учасника у разі, якщо суб'єкт господарювання (учасник або учасник попередньої кваліфікації) протягом останніх трьох років притягувався до відповідальності за порушення, передбачене пунктом 4 частини другої статті 6, пунктом 1 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді вчинення антиконкурентних узгоджених дій, які стосуються спотворення результатів торгів (тендерів).

Відповідно до роз'яснення АМКУ [повний текст якого розміщено в журналі «Радник в сфері державних закупівель» № 6 (33) за червень 2014 року на сторінці 38] замовники мають вимагати інформацію про підтвердження відсутності підстави для відхилення пропозиції учасника, згідно з пунктом 3 частини 1 статті 17 Закону, безпосередньо від учасників торгів. Тобто фактично замовник має встановити вимогу про надання учасником довідки, підготовленої в довільній формі, з підтвердженням інформації про те, що він як суб'єкт господарювання протягом останніх трьох років не притягувався до відповідальності за вчинення антиконкурентних узгоджених дій.

Проте в журналі «Радник в сфері державних закупівель» № 8 (35) за серпень 2014 року на сторінці 46 ми повідомляли вам про оприлюднення АМКУ зведених відомостей щодо

суб'єктів господарювання, які вчинили антиконкурентні узгоджені дії, рішення про притягнення до відповідальності яких прийняті, починаючи з 23 квітня 2014 року. Даний перелік з часом буде поповнюватися при притягненні до відповідальності інших суб'єктів господарювання.

Відповідно замовник при прийнятті рішення про допущення певного учасника до процедури оцінки має керуватися інформацією, що надана учасником у документах пропозиції конкурсних торгів, та інформацією, що оприлюднена на офіційному веб-сайті АМКУ [тобто йдеться про відсутність такого учасника в числі суб'єктів господарювання, які вчинили антиконкурентні узгоджені дії, що стосувалися спотворення результатів торгів (тендерів)].

З накопиченням необхідної інформації АМКУ буде затверджено порядок, який передбачатиме видачу відомостей з реєстру суб'єктів господарювання, що вчинили антиконкурентні узгоджені дії, у формі довідки або витягу.

4. Замовник приймає рішення про відмову учаснику в участі у процедурі закупівлі та зобов'язаний відхилити пропозицію конкурсних торгів учасника у разі, якщо фізична особа, яка є учасником або учасником попередньої кваліфікації, була засуджена за злочин, вчинений з корисливих мотивів, судимість з якої не знято або не погашено у встановленому Законом порядку.

5. Службова (посадова) особа учасника або учасника попередньої кваліфікації, яку уповноважено учасником або учасником попередньої кваліфікації представляти його інтереси під час проведення процедури закупівлі, була засуджена за злочин, вчинений з корисливих мотивів, судимість з якої не знято або не погашено у встановленому законом порядку.

Підтвердження інформації про відсутність підстав для відхилення пропозиції учасника може бути вичерпно надано шляхом передбачення замовником та подання учасником довідки або витягу з реєстру Міністерства внутрішніх справ про те, що відповідна особа засудженою (за кримінальними справами) не значиться та в розшуку не перебуває.

Термін дії довідки (витягу) не визначається, так як вони надаються станом на дату здійснення перевірки, а тому замовник може встановити вимогу про надання учасником відповідного документа станом на дату не пізніше ніж за певний строк до розкриття пропозицій учасників.

Необхідно відзначити, що з 10 травня 2011 року Департамент інформаційно-аналітичного забезпечення МВС та управління (відділи) інформаційно-аналітичного забезпечення головних управлінь, управлінь МВС України в областях та місті Києві, керуючись статтею 19 Закону України «Про захист персональних даних» (далі — Закон), довідки про відсутність або наявності судимості громадянам на їхній запит надають безоплатно. У вересні 2012 року МВС започатковано надання відомостей про відсутність або наявності судимості без використання бланків форми ІП-1, у зв'язку із їх скасуванням.

Відповідно до відомостей офіційного веб-сайту МВС України запит про надання довідки про непритягнення до кримінальної відповідальності та відсутності судимості задовольняється протягом 30 календарних днів (на практиці — до 10 діб) з дня його надходження, згідно зі статтею 16 Закону України «Про захист персональних даних». На практиці найбільш короткий строк видачі такої довідки становить 7–10 календарних днів, отримати таку довідку можна за адресою: вул. Богомольця, 10, м. Київ, прохідна МВС, 2-й поверх, каб. № 7, подавши попередньо письмовий запит, адресований Департаменту інформаційно-аналітичного забезпечення МВС України, та копію паспорта особи, інформація про яку запитується. Проте з урахуванням територіальної віддаленості місцезнаходження певних учасників вчасне отримання такої довідки при зазначенні замовником занадто суворих строків може стати неможливим.

Довідка (витяг) про непритягнення до кримінальної відповідальності та відсутність судимості надаються протягом 30 календарних днів.

А тому замовник має враховувати довготривалість отримання такого документа і в вимогах документації конкурсних торгів не допускати встановлення дискримінаційний вимог, тобто передбачити можливість надання учасником як довідки, так і витягу з реєстру МВС України.

Також варто зазначити, що окремі управління МВС України при зверненні з метою отримання довідки повідомляють, що наразі інформація, яка вас цікавить, надається лише у формі витягу. А тому замовник має враховувати таку специфіку при затвердженні вимог до учасників, адже в разі зазначення вимоги до учасника про надання лише довідки з реєстру МВС України осіб, що є засудженими за кримінальними справами та знаходяться в розшуку, така вимога може бути успішно оскаржена учасником до АМКУ.

6. Замовник приймає рішення про відмову учаснику в участі у процедурі закупівлі та зобов'язаний відхилити пропозицію конкурсних торгів учасника у разі, якщо пропозиція конкурсних торгів (кваліфікаційна, цінова пропозиція) подана учасником процедури закупівлі, який є пов'язаною особою з іншими учасниками процедури закупівлі та/або з членом (членами) комітету з конкурсних торгів замовника.

Підтвердження інформації, що учасник не є пов'язаною особою з іншими учасниками процедури закупівлі та/або з членом комітету з конкурсних торгів, замовник може отримати з документів, що частіше всього вже вимагаються ним у документації конкурсних торгів для підтвердження іншої інформації.

Наприклад, такими можуть бути копії таких документів: статуту, витягу з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців, копія паспорта кожного засновника (учасника) суб'єкта господарювання, що виступає учасником за певною процедурою закупівлі.

Проте в разі необхідності повторного зазначення таких документів у переліку тих, які вимагаються від учасників, замовник може зазначити примітку, що вимоги документації,

які дублюються в частині надання учасниками одного й того ж документа декілька разів, можуть надаватися ним лише один раз.

Також замовник може додатково вимагати підтвердження у формі довідки, гарантійного листа тощо, що учасник не є пов'язаною особою в розумінні пункту 19 частини 1 статті 1 Закону з іншими учасниками процедури закупівлі та/або з членом (членами) комітету з конкурсних торгів замовника.

7. Замовник приймає рішення про відмову учаснику в участі у процедурі закупівлі та зобов'язаний відхилити пропозицію конкурсних торгів учасника у разі, якщо учасник або учасник попередньої кваліфікації визнаний у встановленому Законом порядку банкрутом та відносно нього відкрито ліквідаційну процедуру.

Наразі інформацію з Єдиного реєстру підприємств, щодо яких порушено провадження у справі про банкрутство (далі — ЄРПБ), можна отримати з декількох джерел. Першим безкоштовним варіантом для учасника може бути інформаційна довідка з такого реєстру, видана Головним управлінням юстиції у відповідній області чи місті Києві. Така довідка є безкоштовною, але надається протягом 10 робочих днів з дати надходження запиту від особи. Запит повинен бути оформлений відповідно до форми, яка додається до Положення про Єдиний реєстр підприємств, щодо яких порушено провадження у справі про банкрутство, затвердженого наказом Міністерства юстиції України від 15.09.2011 № 3018/5.

Другим оплатним, але більш швидким варіантом отримання такої інформації є витяг з ЄРПБ, який видається ДП «Інформаційний центр» Міністерства юстиції України або його філією у відповідній області не пізніше наступного робочого дня з дати отримання запиту про видачу такого витягу. Запит для отримання такого витягу також має оформлюватися за затвердженою формою. Разом із запитом заявник, яким може бути як юридична, так і фізична особа, має надати квитанцію про оплату на рахунок Міністерства юстиції України 170 грн (у разі необхідності отримати скорочений витяг з ЄРПБ) або 221 грн (у разі подання запиту на отримання повного витягу з ЄРПБ).

З метою розширення кола потенційних учасників замовник може встановити неконкретизовану вимогу про надання документа, виданого уповноваженим органом з ЄРПБ. Оскільки відповідно до бачення Антимонопольного комітету України та контролюючих органів в разі зазначення необхідності надання учасником саме витягу, а учасник надасть довідку (або навпаки), такий документ має бути визнаним таким, що не відповідає вимогам документації конкурсних торгів, а відповідно пропозиція учасника має бути відхиленою, хоча інформація, яка надається в цих двох документах, є майже ідентичною.

У попередніх номерах журналу «Радник в сфері державних закупівель» ми неодноразово торкалися питання встановлення вимог до учасників та відхилення поданих ними пропозицій, у разі якщо учасник визнаний у встановленому Законом порядку банкрутом та відносно нього відкрито ліквідаційну процедуру. Тож детальнішу інформацію із цього

приводу ви можете знайти, зокрема, на сторінці 9 статті в журналі № 6 (33) за червень 2014 року.

Також із цього питання 04 серпня 2014 року Департаментом державних закупівель та державного замовлення Мінекономрозвитку України було надано лист інформативного характеру № 3302-05/26720-03. Варто зауважити, що такий лист не має юридичної сили роз'яснення Уповноваженого органу та містить протиріччя з точкою зору на це питання Антимонопольного комітету та контролюючих органів, а тому потребує додаткового тлумачення з боку Мінекономрозвитку, для отримання якого редакцією журналу «Радник в сфері державних закупівель» було зроблено запит з відповіддю на який ми ознайомимо вас в наступних номерах журналу. З повним текстом листа інформативного характеру ви маєте можливість ознайомитися далі.

Органи державної влади, органи місцевого самоврядування, підприємства, установи, організації та інші суб'єкти сфери державних закупівель

Щодо надання методологічної допомоги замовникам

Міністерство економічного розвитку і торгівлі України (далі — Мінекономрозвитку) з урахуванням пропозицій, наданих Міністерством юстиції України, викладених у листі від 21.07.2014 № 13.2-26/579 щодо видачі інформаційних довідок, які містять інформацію про наявність чи відсутність справи про банкрутство відносно суб'єкта господарської діяльності, повідомляє.

Закон України «Про здійснення державних закупівель» (далі — Закон) встановлює правові та економічні засади здійснення закупівель товарів, робіт і послуг для забезпечення потреб держави та територіальної громади.

Згідно з пунктом 7 частини першої статті 17 Закону замовник приймає рішення про відмову учаснику, учаснику попередньої кваліфікації в участі у процедурі закупівлі, попередній кваліфікації учасників та зобов'язаний відхилити пропозицію конкурсних торгів (кваліфікаційну, цінову пропозицію) учасника (учасника попередньої кваліфікації) у разі, якщо учасник або учасник попередньої кваліфікації визнаний у встановленому законом порядку банкрутом та відносно нього відкрита ліквідаційна процедура.

Разом з тим пунктом 2 частини другої статті 22 Закону встановлено, що документація конкурсних торгів повинна містити, зокрема вимоги, встановлені статтею 17 цього Закону, та інформацію про спосіб документального підтвердження відповідності учасників встановленим вимогам згідно із законодавством.

Відповідно до Положення про Міністерство юстиції України, затвердженого Указом

Президента України від 06.04.2011 № 395/2011 зі змінами і доповненнями, внесеними Указом Президента України від 15.04.2013 № 211/2013, Мін'юст є державним органом з питань банкрутства. Згідно з підпунктом 35 пункту 4 зазначеного Положення Міністерство формує і веде Єдиний реєстр підприємств, щодо яких порушено провадження у справі про банкрутство.

Наказом Мін'юсту «Про затвердження Положення про Єдину базу даних про підприємства, щодо яких порушено провадження у справі про банкрутство» від 15.09.2011 № 3018/5, зареєстрованим 19.09.2011 за № 1106/19844 (в редакції наказу Міністерства юстиції України від 18.01.2013 № 131/5), встановлено, що держатель Єдиного реєстру підприємств — Мін'юст, Адміністратор Єдиного реєстру підприємств — державне підприємство «Інформаційний центр» Мін'юсту. Адміністратор надає витяги з Єдиного реєстру підприємств.

Згідно з пунктом 1.8. розділу I «Загальні положення» Положення про Єдиний реєстр підприємств, щодо яких порушено провадження у справі про банкрутство, затвердженого наказом Мін'юсту від 15.09.2011 № 3018/5 (зі змінами) визначено, що реєстраторами Єдиного реєстру підприємств є Держатель через Департамент нотаріату, банкрутства та функціонування центрального засвідчувального органу та структурні підрозділи Головного управління юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, головних управлінь юстиції в областях, містах Києві та Севастополі, що забезпечують реалізацію повноважень у сфері банкрутства, які надають інформаційні довідки з Єдиного реєстру підприємств (далі — довідка) у порядку, встановленому цим Положенням.

Водночас, керуючись частиною другою статті 22 Закону, згідно з якою документація конкурсних торгів може містити також іншу інформацію відповідно до законодавства, яку замовник вважає за необхідне до неї включити, замовники на підтвердження про державну реєстрацію юридичної особи або фізичної особи-підприємця в документації конкурсних торгів встановлюють вимогу стосовно надання учасниками процедури закупівлі в складі пропозиції конкурсних торгів, зокрема витягу з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців (далі — витяг), який може містити дані про перебування юридичної особи в процесі провадження у справі про банкрутство.

Відомості з Єдиного державного реєстру отримуються відповідно до Порядку надання відомостей з Єдиного державного реєстру, затвердженого наказом Міністерства юстиції України від 14.12.2012 № 1846/5 «Про затвердження Порядку надання відомостей з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 18.12.2012 за № 2105/22417.

При цьому Мін'юст у вищевказаному листі повідомляє, що довідка і витяг (у разі проставлення відповідної позначки) містять ідентичну інформацію про наявність/відсутність порушеної стосовно суб'єкта підприємницької діяльності процедури банкрутства.

З огляду на викладене та ураховуючи, що замовник приймає рішення про відмову

учаснику та зобов'язаний відхилити пропозицію конкурсних торгів такого учасника на підставі пункту 7 частини першої статті 17 Закону лише у разі виявлення факту, що учасник або учасник попередньої кваліфікації визнаний у встановленому законом порядку банкрутом та відносно нього відкрита ліквідаційна процедура, у разі встановлення у документації конкурсних торгів вимоги щодо подання і довідки, і витягу, якщо пропозиція конкурсних торгів містить витяг з інформацією про відсутність провадження у справі про банкрутство стосовно суб'єкта підприємницької діяльності, пропозиція такого учасника допускається до розгляду та оцінки за відсутності інших підстав для відхилення, передбачених статтею 29 Закону.

Тому, у разі встановлення замовником в документації конкурсних торгів вимоги стосовно надання учасниками процедури закупівлі в складі пропозиції конкурсних торгів, зокрема витягу, який містить дані про наявність/відсутність порушеної стосовно суб'єкта підприємницької діяльності процедури банкрутства, рекомендуємо замовнику зазначити та розглядати такий документ і на підтвердження відсутності підстави для відмови, визначеної пунктом 7 частини першої статті 17 Закону.

Заступник директора департаменту державних закупівель та державного замовлення

Лілія ДУДНИК

Тепер перейдемо до питання правильності встановлення вимог та прийняття рішень про відхилення пропозицій учасника на підставі, передбаченій частиною 2 статті 17 Закону. Тож згідно з цією нормою Закону, **замовник може прийняти рішення** про відмову учасникові, учасникові попередньої кваліфікації в участі у процедурі закупівлі, попередній кваліфікації учасників та може відхилити пропозицію конкурсних торгів (кваліфікаційну, цінову пропозицію) учасника (учасника попередньої кваліфікації) у разі настання однієї з перелічених підстав, з якими ми ознайомимо вас далі.

Але для початку необхідно підкреслити диспозитивність, яка явно окреслюється в даній нормі Закону. Тим не менше, виходячи з бачення контролюючих органів, така диспозитивність передбачає право замовника обирати підстави, передбачені частиною 2 статті 17 Закону, для відхилення пропозицій учасників виключно на етапі визначення та затвердження вимог до них, а не на етапі встановлення факту невідповідності певного учасника таким вимогам. Тобто в разі якщо замовник вимогами документації або запиту цінових пропозицій передбачив вимогу, згідно з якою учасник має підтвердити відсутність підстав, передбачених частиною 2 статті 17 Закону, то неналежне чи неповне підтвердження таких підстав учасником безсумнівно має тягнути за собою необхідність відхилення пропозиції такого учасника.

Тож давайте детальніше переглянемо особливості встановлення і підтвердження підстав

цієї норми Закону.

1. *Замовник приймає рішення про відмову учаснику в участі у процедурі закупівлі та зобов'язаний відхилити пропозицію конкурсних торгів учасника у разі, якщо учасник або учасник попередньої кваліфікації має заборгованість зі сплати податків і зборів (обов'язкових платежів).*

На сьогодні форма довідки про відсутність заборгованості з податків, зборів, платежів, що контролюються органами доходів, затверджена наказом Міністерства доходів і зборів України від 10.10.2013 № 567 разом з формою заяви про надання такої довідки. Згідно з Порядком видачі довідки про відсутність заборгованості з податків, зборів, платежів, що контролюються органами доходів і зборів, який також затверджений вищевказаним наказом, строк розгляду заяви платника податків та видачі довідки або направлення відмови в її наданні становить 5 робочих днів.

Платникам податків, які подають звітність в електронній формі, надання довідки може здійснюватися засобами електронного зв'язку в електронній формі з дотриманням вимог Закону щодо електронного документообігу та електронного цифрового підпису.

Строк дії даної довідки передбачений формою цієї довідки та становить 10 календарних днів з дати її видачі (формування).

Проте ненадання учасником довідки для підтвердження відсутності підстави пункту 2 частини 2 статті 17 за формою, затвердженою наказом Міндоходів України від 10.10.2013 № 567, може бути розцінене як невідповідність вимогам замовника лише в разі, якщо замовник зазначив вимогу про те, що така довідка має бути чинною на день розкриття поданих пропозицій, а надана учасником довідка видана раніше ніж у день розкриття та не містить умови, що вона буде вважатися чинною на відповідну дату. Іншою вимогою замовника, яка передбачає можливість правомірного відхилення учасника на підставі надання такої довідки не за формою, затвердженою наказом Міндоходів України від 10.10.2013 № 567, є передбачення умови, що довідка про відсутність заборгованості з податків, зборів, платежів повинна бути надана саме за такою формою. Проте варто наголосити, що така вимога може бути успішно оскаржена учасником до Антимонопольного комітету України як дискримінаційна.

Необхідно зауважити на думці інспекторів Державної фінансової інспекції України, які зазначають у своїх зауваженнях, що в разі якщо довідка про відсутність заборгованості з податків, зборів, платежів надана для пред'явлення не до підприємства, установи чи організації, що виступає замовником за даною процедурою закупівлі, а для надання до іншої юридичної особи, то така довідка є такою, що не відповідає вимогам документації конкурсних торгів, а відповідно пропозиція конкурсних торгів такою, що мала б бути відхиленою у встановленому Законом порядку.

2. *Замовник приймає рішення про відмову учаснику в участі у процедурі закупівлі та зобов'язаний відхилити пропозицію конкурсних торгів учасника у разі, якщо учасник або учасник попередньої кваліфікації не провадить господарську*

діяльність відповідно до положень його статуту.

Перш за все слід наголосити, що фактично дана підстава для відхилення пропозиції учасника не стосується фізичних осіб-підприємців, оскільки порядок реєстрації таких осіб не передбачає наявності в них статуту. А відповідно відхилення його пропозиції на підставі невідповідності зареєстрованим кодам КВЕД виду діяльності, що планується здійснювати для виконання робіт, надання послуг чи поставки предмета закупівлі, є неправомірним. Детальніше щодо цього питання ви можете дізнатися зі статті в журналі «Радник в сфері державних закупівель» № 7 (34) за липень 2014 року на сторінках 32—33.

А тепер звернемось до питання, які документи має вимагати замовник для можливості отримання повної інформації про види діяльності, які здійснює учасник згідно з КВЕД. Передусім таким документом може бути оригінал або копія розширеного, або вибіркового витягу з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців (далі — ЄДРЮОФОП), оскільки базовий витяг з ЄДРЮОФОП та виписка містять відомості лише про основний вид економічної діяльності учасника.

Проте в разі встановлення вимоги надання учасником саме розширеного витягу з ЄДРЮОФОП замовник має враховувати, що в пункті 3.9 Порядку надання відомостей з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців, затвердженого наказом Міністерства юстиції України від 14.12.2012 № 1846/5, встановлено перелік відомостей, що мають зазначатися в такому витягу. Проте залежно від налаштувань програми, що формує такі витяги, державні реєстратори в абсолютній більшості випадків надають не всю інформацію з переліку підстав, вказаних в п. 3.9 цього Порядку. Що може викликати зауваження до замовника на етапі перевірок контролюючими органами.

Тобто найбільш прийнятним варіантом для замовника буде зазначення вимоги до учасника про надання оригіналу або копії вибіркового витягу з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців (ЄДРЮОФОП) із зазначенням пункту «Види діяльності».

Обов'язковим документом, яким має вимагатися від учасника – юридичної особи, з метою підтвердження відсутності підстави для відхилення його пропозиції, згідно з пунктом 2 частини 2 статті 17 Закону, є статут або рішення про створення юридичної особи, у разі якщо учасник здійснює діяльність на основі модельного статуту. Детальніше це питання розкривається у статті, яка надрукована в журналі «Радник в сфері державних закупівель» № 6 (33) на сторінці 8—11.

3. Замовник приймає рішення про відмову учаснику в участі у процедурі закупівлі та зобов'язаний відхилити пропозицію конкурсних торгів учасника у разі, якщо учасник або учасник попередньої кваліфікації зареєстрований в офшорних зонах. Перелік офшорних зон встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Перш за все варто зауважити, що вимога замовника про підтвердження учасником, що такий учасник та жоден з його засновників не зареєстрований в офшорній зоні, є

дискримінаційною. Оскільки, незважаючи на наміри, які були взяті за орієнтир законодавцем при прийнятті Закону, все ж жодною нормою Закону не передбачено права або обов'язку замовника відхилити пропозицію учасника, засновники чи учасники якого зареєстровані в офшорній зоні.

На сьогодні ведення реєстру осіб, які зареєстровані в офшорній зоні, законодавчо не встановлено, а тому замовник на власний розсуд може встановлювати вимогу про отримання відповідної інформації від учасника. Отже, відомості про місце реєстрації учасника замовник може отримати, установивши в документації конкурсних торгів вимогу про надання учасником одного з таких документів:

довідки в довільній формі, в якій учасник має зазначити місце реєстрації та підтвердити факт, що він не зареєстрований на території, яка віднесена до переліку офшорних зон, затвердженого Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 23 лютого 2011 р. № 143-р;

витягу з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців із зазначенням пункту «Місцезнаходження» (для юридичних осіб) або пункту «Місце проживання» (для фізичних осіб-підприємцем);

витягу із судового або торгового, або банківського реєстрів (вимога стосується учасників, які є нерезидентами України).

Детальніше щодо цього питання ви можете прочитати в журналі «Радник в сфері державних закупівель» № 6 (33) за червень 2014 року на сторінці 11.

Тож Закон передбачає достатньо підстав для відхилення недобросовісних та ненадійних учасників, частину з яких замовник зобов'язаний вимагати, а частину має право вимагати за необхідності, що залишає можливість спростити вимоги до учасників у разі проведення скороченої процедури закупівлі. При цьому не варто забувати, що ціллю замовника при встановленні вимог до учасника завжди має бути мета розширення кола потенційних учасників, а тому він не має права встановлювати занадто жорсткі вимоги, які позбавляють учасника можливості вчасно чи в повному обсязі підготувати пропозицію.